

Ért. des. 31. 1882.

688.

Jelige: Hol jó borra értezel, betérek....
Petöfi.

G.)

8

Pályámi

agr. Wüstenby - 200 arany jutányim.

1883-m

Törököt fogtunk.
(Vig elbeszélés.)

Sajmi dicso dolog: meghalva is élni,
 Ha babérkoszorúnk' a hír sasa tépi,
 Prá' írta nevünket hirdeti világra,
 Míg a tépett helyén friss lombok csirázna!.....

Először elmelledit halvány Bajza Pista,
 Ké' harmadik évre éppen most jurista,
 És pedig harmadszor, mert eddig fegénynek
 A vizsgák esélyi még nem kedverének.

De most meg kell lenni, - ha török, ha szabad!
 Megbarni harmadszor nem illik, nem szabad.
 A fegény Bajza Pista azért oly halvány:
 A sok tudás mére csörgedel ajakán.

Ejet nappallá tesz (no nappalt meg éjé),
 Hogy a tudományba magát jól beélté, -
 Kés is már a jusból vitára kiszállni:
 "Kis újjában" vagyon az egész "Hcsády."

(Kérdés és felelet ott feltéve lévén,
Dompás vitakönyv az ily szerkesztés néven,
Jól elég — "kis újnyi" sincs bár vastagsága,
Hogy véü jogán jusson fris patvariára.)

De, mitéint oroflán, piros vért ízelve,
Nem veszeget tölleu szontul egy helybe,
É véres cratát pomjaz, csörtelve vadonba,
Ligy nő Bajfránat is a tudománypomja.

Ha ennyire vagyol, tovább is megyel még,
Nevem az usóbol dicsősel emlegessél, —
Megelőzőm Schliemannt, ki Troját feltárja,
É világhírűvé lesz — — — vagy negyven év múlva!

Dürö harerol vívott e város is hajdan,
Minek jól emléke hever a talajtáon;
Napvilágra hozom, így fűri az eszmét,
É vállalat engem nagy emberé lesz még.

É megesküszil tilton Klio pennájára,

Hogy a földalatti léreket bejárja,
Mert a város alatt régi titkos útat.
— Jól tudja már ő azt! — mindenfele nyúlhat.

(Hogy melyik e város, most még meg nem mondom,
Előbb, hogy mit írjat, arra lévén gondom;
A ki bele nem ün majd az olvasásba,
A történet helyét a végén találja.)

A régezzel pedig azon időtájon
Új tudomány volt még s nem állt philán lábon,
Mint a kicsi gyermek, ingatagon lépe,
Csiperedő pesztra elég volt melléje.

Legény Bajza Pista ma már elbújhatna,
Egy kova-philántos sem ér gondolalja, —
A töröl-üötnek emléket Kutatni? —
Mintha nem is hátra terütné, usz annyi!

A történeteket megelőző idő
Nemely régezz előtt alig hogy jámba jö,

I félui lehet, most oly történetek jönnek,
Melyek előzői voltak az időnek.....

Megmorzsol a haraszt s nem morzsol hűjába,
Levél a galyról s hull a fa aljába, —
Ott hűsöl a régezz hideg groggot nyelve,
Mert hegyi máiszástól páraz lett a nyelve.

Ott hűsöl; mellette pisztavas meg ásó,
Bambusza végére csavaros csön járó, —
Ott hűsöl árnyékos lombkorna alatt,
I lólya, hervadt levél mint hull a talajra.

Írás, Edverő jel! Nosza, legyen, talpra,
I hullt levél körül a földet megéparja, —
Hahj, de milyen föld ez?! Heme, fejé ámiul:
Omladékonny hamu, pedig a javából.

Ős-állat csontot is bőségben tartalmaz,
(Tánu spódiummal sem volna már alkalmas),
Sőt itt-ott elforva ős-frány cseréjje.

(Hafsnálhottná gyermek négyes vízfelésre.)

Mi lenne ez egyéb: ösvilági konyha,
A "tiszipal" is megvan in optima forma, —
De ferszám nincs s feyyvet, sem lőből, sem csontból,
Ifjú régezz erre álmélkodva gondol.

Ho, de a tudomány nem arézt mélyféges,
Hogy még a tudós sem jusson feueréhez:
Körornál, csontornál régibb telep még ez,
Ha mitsem lelek, még nagyobb nyereség lesz.

Köl és irónt ragad, rajzolva a vacskot,
Melyet hegyi lejtőn ősi tűz izzasztott,
I eleink — talán még, mint gorilla, ollyak, —
Képreli, körülé vígan hogy' tánczoltak.

Megvan a lép, megvan; óriási pálmák
Köréit nem fatnya őfőel hogyan járak,
I egy-egy iramszarvast, masztodont vagy spinkozet
Nemelyik ötöllel hogy' agyon-legyintett!

Így, re bene geszta, még egy-pár csont, cserep
 Herülvén tarsolyba, a régész tova lép.....
 Délfele jön artán s táromol a Kanász:
 Hej az ő tűzhelyén ki manó Kaparász?.....

De már messze hagytuk fegyű Bajza Tisztát,
 Bedig ő oly nagyra, mint festém, nem is lát,
 A díszörögért sem fröid egyedül firkra,
 Hogy aprkál, néhány jó pajtását meghívja.

Am a vimboraé tözi Keveseu valának
 Kivitelbeu társi a Bajza újának:
 Sötét is, piszkos is az a tarsamata,
 S az ember, a hol frük, még hason is mázsa.

Vagy hármán hozzája pegőstenek mégis,
 Új ruhát nem öltnek, de avittat, régit,
 Ha így látják vala öket a templomban,
 Kalapjok meglelik polturával ugomban. —

Farkját vásároltak, furkosat, nagy-böveu,

Sötétfég ne lépje meg az úlokapóbeu;
 Egyikenél talapács, a másikonál balta,
 Vaj-rúd fem hiányzár, mely rest üteth falba.

Söt — jó példát adván ebben Ariadne, —
 Szeresed páv ezer rőfnyi fonalat be,
 Mely, a földnyílásnál töltelven özökre,
 Tévetegeből öket majd visszaveresse.

Ártán megindultak, araz hogy még előbb
 Öffeölelkered a zord üreg előtt
 S hűfégét fogadtak életre, halálra,
 Így nyelte el öket földi út nyílása.....

Élhető naprugár, tenyészetnek lelke,
 Ne terüts haraggal aréit fegyűrekre,
 Hogy felit vilogod, mint vakand bujtálva,
 Hög elméjök dohos sötéttel felváltja.

Világosság — tudod — árnyék nélkül minczen,
 S csak a fegyű örül igazán a Rincsen, —

12.)

Ő is azért gyűjtve a főtében fátylát,
Hogy a tudományt mécsesét táplálja.

A fátylának füstje, s a fátylabébi korma
Súntén azért sopánó emlékező arczukra,
Hogy, majd ha, feljőve, cipőket megmossát,
Senki fel ne lelje rajt a fátylát moszat.

De most még olyanok, mint a virágypurdé,
Vagy csóka, mely magát hattyúvá nem fürde,
Nem is csóka, néha oly füle helyen járta,
Hogy végig nyeltél mint füstjét a fátylának.

Bajza Pistát mégis legkevésbé érte,
A kormos csapattal ő levén verére,
Mert, miéint ő vala a terover szerzője,
Hő, hogy verérent menjen is előre.

Utána lép Percsi s a felid Kingyera,
(Alföldi gyereke az, ez Trencsénnek fia,
Haladván párosan s a bot végél fogva,
Melyre a fül fonál volt gyűjtve gomolyba.)

13.)

Forgó is erődbeu, mint, ha zápor múltán,
Malmot rak a gyermek vízzel megtelt útrán,
S forgván hullatja az útmentő frölát,
Hogy el ne paradjon, van arra vigyázat.

Méltólag cörpa be a fort vaskos Bundi,
Most, bár nagyon peret, nem tudna alunni, —
Vízra-víspapillaut, hátha még utána
Valami Róborló létez is jétálna.

De biz' ottan még csak denevér sem crinczog,
Bár temet az üreg söl régi bünt, titrot, —
Gyeneset nyomára bukkant épen Bajza,
Hogy félre terített, nem cselőre, hajzra.

Ott egy féles ajtó, faragott-éő ívvel,
Valóban mindenkit ámulatra hív fel,
Mert az ívnek urisán, löben éitarczolva,
Termetes halálfej íjlesztön viczorga.

Ez vagy börtön vala, vagy pedig vesztőhely,

Kár, hogy az ajtaja be van zárva övvel, —
 No, de mire való, mond Bajsza, a vas-rúd,
 I valhamar a lö lözt jó levek lyukat fúrt.

Írélis Kinyera is ugyan erőlködék,
 Míg kifeszítette a falzat egy övét,
 De, hogy kiemelte, Kés Karral átfogva,
 Hely a török börtönt de meg is ástotta!

Mert apró homokkal megtelt fene, pája,
 Mely a kö nyomán, mint garatról lépt, pálla, —
 Köprödött is artán s a fémét törötte,
 A övet haraggal lövén el a földre.

Nevedne a többi, de komoly dologban
 Nincs helyén a tréfa, bár néha rá od van,
 És megállapítát erős ararással,
 Hogy a falon kívül nincs más, csak hegyoldal.

A határat után tovább ballagának
 Teretése mellett halovány Bajfrának, —

Vízhangozá léptől' a főtés főtitor,
 Hallgatórva arést megálltat egy pörpör.

Semmi nesz, semmi zaj; amint megállottak,
 Tetfiér a főtitor hangtalan-, Kikolnát,
 De a vízhang olát felfederte Bajsza,
 Hogy félre terített, csövere, nem hajszra.

Orsári föltre löttongott eléjél,
 Lötéljébe nem hat a négyes fővetnet.
 No ért megkutatassuk, Land'csolói Bzundi,
 Hogy mit rejt ez üreg, jó lesz art Kitadni.

Artán a parancsotól a verér vevé' fel,
 Helyes, így folytatta s intett a kezével, —
 Kettő jobbra menjen, másit ettő balra,
 Vigyázzunk, valami nincs-e róva falra.

No utat eredjeter, ravaszlodél Ferri,
 S egedé a többi! a fal mellett menni,
 En majd a löepét kímlelem ki, hátha

Régészeti kincset itt buggyan forrása?

Én indultam meg; Bajza Kinyerával
 Holadt firkésve a földet által, ~~talált~~
 Búndi meg, hogy hátra tekintsen, felelte,
 Nincs rá gondja, Terci ott van-e megetté.

Pedig Terci nincs ott; hordad a Középen,
 Magaran feulobog a fátyla Kerében,
 Magasra tartja fel, hogy messzebbre látson,
 Tárván spre, fene a "kincses forráson."

Talált is ő forrást, de meg nem köpönte:
 Derékig hullt alá büzhödtt vízözönbe,
 Irgalom, Regyelem! Fedtetü Riálta,
 Társait is csaknem ijesztvén halálra.

Irgalom, Regyelem, — siessetek erre,
 Im itt lubicrdoloz egy vires verembe,
 Felocsranó víztől Riáludt a földnyám,
 Csak már, hova jüsit, legalább azt látnám.

Minden jámbor lélek az urat dicsérje!
 Több a többi s menni egy se' mert felje....
 Terci vagyor én, a pajtástól, nem lélek,
 Hozzától világot, mert mozdulni felek.

I valóban e szózat a Terci hangja volt,
 De, hogy honnét jöve, nem mondá meg a bolt,
 Hatpegletü levén, a vízhangot verte,
 Mind más-más irányban, kit arra, kit erre.

Végül megtalálták mégis a Középen,
 Türodve valami Rétes pinü leben,
 Mi esős időn át a falon fivároq,
 Középre veretvén földben vajt kis árol.

Terci, Terci, — mondár, — ezt megérdemelted,
 Én jör, ari megvel vezérzöt, feqyelmet.
 Töl van, jöl, — de előbb csak emeljeter ti,
 Artán beprélhetek, rimán lodit Terci.

Mert a földbe mélyen nyúlt le a medence,

18.
Melynek hig leveben a fehéry feteenge,
Egyenes falrattal, valva márványkőből,
Ketten emelték ki a lényper-fürdőből.

Egyo, a háromját, én ugyan megjártam,
Ishánat fides roszabb dolga a csávában,
Mint nezem volt, jóla Teresi megrázkódva,
Csak már Kalapácsom ott ne veszett volna.....

Hordjál el a lényár! Elég ebből ennyi,
Leurinet fides kedve, tudom, érte menni,
Költ Kinyvera bölcsen, ám most döndfűnél ebbé:
Mi volt, mi lehetett hajdan ez a fülle?

Mi volt, mi lehetett? Engem uocse, más nem,
Okoskodél Bajza, mint valami hárem.
De hogy hárem, dehogy! Bundi vag ^{praisiba},
Valamely basánat a fürdőszobája.

Az volt, az volt, mondár s — Teresire kerintnek,
Kinyvera Rifejtven, hogy lécsiny háremnek:

19.
Tövéru basánat liz-húsz felesége
Egy ilyen kerembe ugyan hova férne?

Ebbeu megegyertek, arután indultak,
I hátra hagyák ismét jó részit az útnak;
A vízhang is elmúlt, csak némán haladtak,
A táguló úrben, amig haladhattak.

Mert, miéint végtelen nem lehet a hurka,
Hfainlnak is így ére véget utja, —
Faklyája fényinél észleli ezt Bajza,
Hogy előre néz s nem csökre vagy hajzra.

Megálljunk, így jóla, megálljunk, mert meg kell,
Környétere levén fallá vált kövekkel, —
Terhetünk is viffa; biz' itt a dicőség
Tüzéret égiet fejüdre nem föltét.

Gombolyagon még a fonalunk nagy része,
I máris gondolni kell a visszamenésre, —
Bizony ez nem jól van, boszúisan így tör ki,

Bizony ez nem jól van, üti rá a többi.

Gől a vastos Bundi (valaminten Herxes,
Lainczkorbácssal rontván a dülő teugerheri)
Haraggal vas-rúdját két kezére Kapja
É nagyot fíjt vele az útonálló falra.....

No, ha még nem láttal, most láthatnák csodát,
Miként repült a rúd az omló falon át,
És mikénten burott Bundi is utána,
Csak a fal tartván, hogy nem a földig szálla.

Kap is az orrához, — jaj, jaj, hol a vas-rúd?
Lóól s szemé fiterát vet, mint égi fiastyűt, —
Jaj, jaj, hol a vasrúd, — ismételi, héj de
Várhatja a választ a Rettős Érdésre.

Mert a három bajtárs, hogy a rést szemlélte,
Kanyar-homlól rohan fátlyákkal feléje;
Első akar lenni mindenit, hogy loíssa,
Mi van itt rejtve a föld üres gyomrába?

De volt is ám óra a nagy förelvésnet,
Nem mindennap kelnek olyast a régészet,
Mint amire itten ifjaint buktantak,
Eddig tünt bajóért nyerve bő jutalmat!

Mint "Eit pempényvesztő" hólusz-póluszával
Veret apró csodát birodalmin által,
Bámúl mégis végül, hogy "Eözliwánatra"
Egy kamarré ágyúból lőnek a karraira:

Éi úgy bámúltanab, — fremöl, szájoz nyitva, —
Ifjaint a vékony falon ütött litra, —
Hordó hordó hátán van halmozva ottan,
.....Fel meg az a basa fűrödött táin borban!

Fűrödött, avagy nem, — netűnt mindegy már az,
Eleg, hogy a torlunt eddig is száraz, —
Erdép esimél Bundi, — a fal úgy is vékony,
Könnyen bejuthatunk Rissé nagyobb lékon.

É kibontják a laxán öppetítolt falat, —

Most előre Bundi és nem Bajsza halad;
 Avatottabb ő itt, — kocrogatja forban
 A hordókat s hej-huj! mindenikbe' bor van!

Régiség-vizsgálás véget is ért aztán,
 Hagyott itt jó "régit" Ali bég vagy Hasszán!
 S a mi több, lopós is hagyta egy pegletbe',
 Habár a penész azt kissé már meglepte.

Ítél — ez még a java — egy ódon pohárnak
 ~ Hordóra borított Kelyhére találtat, —
 Újse lő a talpát, hogy ha letört, veszhet,
 Úgy sem igen marad ez edény most veszteg.

Nem bizony: egymásnak térről térről adták,
 Kémlelve a borok oságát, xamatját, —
 Nyert is dicéretet aztán a régészet,
 Hívált hogy némelyik már kereplibe nézett.....

~ No csak hadd folytassák a megkezdett munkát,
 ~ Mi a napvilágra addig pillanásunk át, —

Mit mivel más gyarló földszinti halandó,
 A ki nem hajlandó ily tudós Kalandhó?

Nem: azt mivelte jegény Főzri bácsi,
 Ez árnyér-világból más lában sétált ki,
 Mitör behantoltát, gondolva magában:
 No ilyen bolondot még soh' sem próbáltam.

De másképen gondolt örököse Jintes,
 Hogy könnyezve rája egy marok port hintett:
 Oda való volt már, olosan is tette
 A jegény jó öreg, hogy felzált a mennybe.

Hyetértéj gondolt, másnak ám nem mondta,
 De hi sol vendéget a fromori torra,
 Melyet gonddal vander felesége Lára —
 Jegény Főzri bácsi búcsúztatására.

El is jötték forán, bis ábrázolttal,
 Ejtően a köföntést tompa, mely hangokkal,
 Lőt van, ki kendőt is emel a szeméher, —

Nem rejtheti el, ki mély bánatot érez!

A garda is némán forrít velőle keret,
Lőt némelyitől sán meg is feledkezett;
De ily alkalomkor ki venne azt észre,
Nem is neheztel meg de fenki is érte.

Végül talpig gyászban a házi Kisasszony
— Hogy piros ajkán egy bús pót Kisasszonyon, —
Megjelen, — "talaltak", a bús pót így ejtve,
Melynek mégis titkon jól vendég örvende.

Tudnivaló, hogy ez öröm nem fióbeli, —
Olyan az, hogy csak az üres gyomor érzi,
Mely a szívnek, észnek nem hallgat bravárta,
És a maga zsoldját mindig megkívánja.

Igy nem paradoxon, hogy egy-azon egyén
Oktosze a bánat és öröm érzetén:
Bánóthasít a szív, túlrözevén az orza,
És derenghet öröm étterő gyomorra.

De ne fejegezzünk most ilyenféle'et,
Több időre való az életbölcsészet,
És ámbátor nem vagyunk is meginvitálva,
Telintfünt be mégis a párolgó tálba.....

Előben pörölköt, borjúból frabdalva,
Keret nagy tálakon hordtak az asztalra,
Mintenkri adagját pótalanul ette,
Olykor egy-egy kony bor csúszván le mellette.

A második fogás mofolygóbb fült volt már,
Kisiben olyan, mint régi görög oltár, —
Egyik tálban liba, a másikba' káppan,
Tirostra kisütve, izes aprózatban.

De, mitént itején a nagy "Épirtámar",
Barbár keret itt is nagy dílast munkálnak,
És a fej arányorban feltarott jól oltár
— Talán mig kimondom, — nem egyeb, csak rom már.

Let is az itálnak rá ketendőseje,

Mint a gyűjtő xsilip, olyan lett föl gége,
Nemelynek nyelvést is a zártól feloldva,
Mely reá vetve volt e gyász alkalomra.

Halkan kezd egyidre: szegény Gönczi bátya!
Elmene hát ő is ama jobb világba.....
Nyugodjék béleivel! Folytatja a másikat,
I népszerűs fohászúl rá egy nagyot ásít.

A harmadik éván örök nyugodalmas,
De a legtöbb mégis iszik s — bölcsen hallgat,
Csak egy-kettő eret sürübb jóváltásnak,
Olyanok, kik életet már nem igen várnak.

Mert, hogy a csúnya jött, betérítve pörccsel,
Habár erőtítő volt, már fele sem költ el,
Maradt a rétes is, törz mandula, alma,
Felülkeresedvén az ital hatalma.

I nem föl üő múltán a csöndes ivásba
Vegyült a fonyzóse pohárlovacskintása, —

És, miéut holt mellett éltesnek új királyt,
Éljen az új gazda! egy vendég felkiált.

~Tua levén a hang, a többi sem kesél
Flokkaja toldani frives üdvözlését:
Hollnak örök bére, hofferi élet annal,
Kit égi Kegyelemet még életben tartnak!

Éljen az új gazda, — mint sürübben hangzik,
I mintha már nem is tort ülneket, de lazzik,
Fel-felkurjant neimely, Gúntesre köfröntvén,
Majd meg' örövendnek hitvese bejöttén.

Sziból „száll” a pohár a házi affronyra,
Kinek oly förfelé ágazik a gondja,
Majd meg' a kisaffrony lett fröndolat társaga,
Ari nem hiában „ütött az anyjára”.....

Kegény Gönczi bácsi alhatik már nyugton,
Nincs annyi fraval, hogy még neri is jusson.
Püntes uram is, hogy ily hírtesséig érte,

Fris bort parancsol fel annak örömeire.

Köli a cselédet édesanyom, Tulusa,
 I menj le a pinczébe, ott fejezd a kulcsa;
 Jól megváladlathatól, régi legyen, fima,
 Tel van ott az érpám minden hordón írva.

Értelm, édesanyám, mond és megyen Tulusa,
 De, mit a pinczében láttál, igen furcsa:
 Mint ha, veres löngöt lobogtatva léren,
 Öröggöl lejtne a pincze végében.

Nem is merel axán gyújtani világot,
 Elég volt már abból, amit femöl láttot,—
 Sompolyognak vissza, az ajtót becsapják,
 I palad Tulusa hívni kedves ura-ajját.

A teremben pedig már vígan valóznak,
 Megindulván árja jökevények, danának,
 I csak nézted, hogy Tulusa, az ajtón belépve,
 Megállott, mint hajdan a Lóth felesége.

Ajlira jó nem jön, de a cseléd, Edzter,
 Hyen jó alkalmat könnyen nem ereszt el,
 Hogy a látottakat híven el ne mondja,
 Noha olykor kissé nagyon is megtoldva.

Most is, Kisaffronya után hogy beére,
 Tárultak ajtai ilyen betkékre:
 Ne csodálját, Kérem, hogy a lányaffronya
 Fedten futott, mint cselba vett szalonka,—

I a lélekre is elállt ijedteben,—
 Anygi kísértetet láttunk a pinczében!.....
 Kísértetet?! — Kérdik csodálkozva többen,
 I némelyiket arca hoffsúra Kiszölken.

Itt ám, lellemadta, egész egy légiót,
 Ott hátul lanyárnak a femmirevalót,—
 Táncrot járnak körben s fáklyái lobognak
 Közüben a főtét, melyféges porolnak!

Eteleu orditást visznek végbe ottan,

Majd nagyot ugorva, majd jätve gomolyban,
 Hoppú vörös nyelvöl' öltögetve néha, —
 Mert ilyen fajtajú az ördög jätéka.....

De félne még többet, de a házigazda,
 Hallgass, ebugattát! rá ekkép riaszta, —
 Vigyen el az ördög a kísértetekkel,
 Ha jól hálba üllet, a tied lesz, tedd el.

Tan velö hiánya Kisérti az agyad, —
 Kól s bár csak vontatva, nevetésre farad, —
 Kísértetekben már ki hinne manapság?
 Töjened hát velem, kik lötni akarják.

És hozzá pergöktek minö, alik bátrabbal,
 Bár Tulisa is később állitá igarnak,
 Hogy a leghátulsó egyik pinceszögben
 Szurtos Répü manöl devajtodnak többen.

És, mert Tulisa mondta, nehányan elhitték.....
 Tan nem is hiában jät a hive mindég,

Hogy Töncri a „rosszal” állt rémtöraságba,
 Azért gyűjtöte annyi értéket rakásra.

Íme ez jutalmad, néhai jó Töncri,
 Hogy munkád gyümölcse most más zsebet tölti.
 De ne csodálkozzál, ez a jókai mármia, —
 Fajaveszett virág mostanság a hála.....

No te hagyjút nyugton fejeim Töncri bátyót,
 Péren türi már ö, mit a végrés rá rött;
 Több lesz, keintfünt le mi is a pinzrébe,
 A vendéget baj valahogy ne érje.

Már ugyan hogy érné? Nyoma jinc ott annal,
 Mitöl Tulisa s Exter olyké megriadtat, —
 Sem löng, sem kísértet, — se' lutyá, se' lölomp,
 A berakott rés sem tűnven fel a fölön. —

I diadallal mennet végig a nagy pinzren,
 A hordól mögeit meglutatva frintén,
 Bár nemelynet kisté rezeg is a mája:

Háttha mégis olyan "üzere" találva.

No se minden bajtól menten értek vissza,
Borát kiki mármint bátorabban issza, —
Van is módjok benne, hoztak fel magokkal,
Mert, hogy Exter hozzon, nem győzött meg orral.

Itak s iddogáltak tehát a vendégek,
Mig egyentins lassan el nem frölyedének,
Alig néve búcsút a Rapusélfától,
Mert a gazda fremét borítá már fátjól.

No-no, — borította fátyla az álomnak,
Feje alói amint Karjai hajoltak,
Dárna-frámba jövéu ott az apitalfrélen, —
Reggelig úgy aludt egy ültőhelyében.

Lára előbb hajtá fejét nyugovásra,
S idején felébredt, mint ez már jóléasa, —
Hol lehet, töprengé, az élete párja,
S bafzanrodék nagyon, amint meglátálta.....

Por viz lefolyhatott a Tiszán aróta,
Hogy holvány Bajszáról nem zengett e nóta, —
Merre van, tán azt sem lehetne kitudni,
Ha próbájába ép nem toppanna Brundi.

Izerovsz pajtás, így szól, im itt a szabályzat,
Jobbat minifsteri tanács sem csinálhat, —
Minden megvan benne, mi a rendhez frültség,
Csak aztán a társak majd Dobra ne üssék.

No az kellene még, így felele Bajszá,
Hát nincs paragrafus, mely azt megadászsa?
De-hogy nincs, mond Brundi, de-bizony van, halljad
(Am arézt fesező nyelv mégis aradhat):

Eme buvárlatnak titokban kell folyni,
S ha valaki fráján csak egy pró oson ki,
Mely a régépeti titkot elárulná,
Vagy Allah őt nyomban változtassa lúddá.....

Helyes, de még egyet kell hozzája adni,

Hogy a levegőben még is fog csapadni.
 Korrigálja Bajza, de amaz nehezket:
 Mert nem váród véget, hisz' itt van, olvasd el.

No így még helyesebb, eugeszteli Bista,
 Mondd el hát elülről, hogy' hangzik a lista.
 Ime halljad, — primó: a vezérünk Bajza,
 Kinek feltétlenül kötelez parancsa.

Secundo: Kincsünk a töröltől maradván,
 Minden látogatást kell érdemi Állás-n.
 Tercio: hetente egyszer ráindulunk Ki.....
 De ezen változtass, nem elég az, Bundi.

No-hát írjad magad, ha te jobban tudod,
 Vagy hiszed, az nekem eszembe nem jutott?
 De még csak most értek az a-líneához:
 Hogy menjünk-e többször, a vezér határoz.

Kitünően pajtás; ne is olvasd többet,
 Megnyugodom, — társaink ime újja jönnek.

És jöttél valóban, öten főnura néve,
 Mert aróta három új tag lett felvéve.

Így lőnek heten, mint a magyar vezéret,
 I, miként aró, őt is nagy esküt tevénél, —
 Hogy áruló köztől jobba fenki nem lesz, —
 Boffzióért kiáltván a magas egekhez!.....

Pintes garda pedig, hogy a nagybádjánálk
 Pirtolai néti általadatánálk,
 Polprozos munkában nagyon elfoglalva,
 Szülőben, pinczében s járva ki a tagba.

Most ép' a pinczében fírad ő Regyelme,
 Ügyetlen mintenes fűzővé mellett, —
 El is feledé már, anin Epter mondott,
 Hátább a jól hordó ad most neti gondot.

Mert bír' ott, két jobban egymásra görbülve,
 Van vagy ezer darab s finom borok minde', —
 Nem nagyon, az igaz, így hívják, hogy "gönczi".

Mely nevet a régi gardától Kötösövi.

Bánja is azt Pintes, bárleici voltak,
Csak hogy őt nevezik most tulajdonosnak!
De a töltögetést egy-lissé már inja,
És Kenyerezni kezd, a butykosért is nyúlva.

A mineneséért sem felejtették meg,
De végit nem látják e Kenyerezésnek,
Ezerméven tulajdonról jövő ily szavakra:
"La illah, il Allah, Mah'med razul Allah!"

Oda terint s majnem a hideg Rivárta,
Kerepzet is vetett hirtelen magára,
Jézus-Márja! Kiált, itt a jól isértet,
És még, mint jól kivettem, törökül befrélnek.

Uczou, vesd el mozagad, mint pusztagolyóbis,
Törnek fel a lépésön, támasztva ajtóis,
Nehogy valamelyik utánod rohanna,
Mig a nagy vasKaport üthetik Caratra.

No, fregeny jó Pintes, véged van tene'ked,
Kemsül-pembe nevet Kiginyolt cselédet,
De a feleséged nem oly gonosz fajta,
Hallgass, te pipirtyo', mond s végig üt rajta.....

Mámap, bár előbb csak nagy titkon, suttogva,
Híre futamodik az egész városba,
Mily vendégi vannak Pintes pinczéjének,
Hogy abban szaraczen törököl Kisérlnék.

Geliú Ringyerának szög er a fejébe
És a város térképét gyorsan előkérte, —
Nem járatlan ő a földmérésű lauban,
És fel is fedezte, hogy bizony itt baj van!

Frányt, távolragot orosan meghányva,
Pontos jámitással Rönnyen Ritalálta,
Hogy erre pinczéig fut a Raxramáta,
Mely a Rutatásol ilyen dúis forrása.

Hát ha még a jámbor art is dulta volna,

Hogy csak úgy van addig a pincke kitolva,
Mert tulajdonképen ez a dolog nyitja,
Ha tetszik, elmondom, semmit sem nagyitva.

E hoffu pinckének előbbi gazdája,
Tudnivaló, volt az öreg Föncki bátya,
Ki, mert a jobk hordó' abba már nem fért el,
Hly dolgot furdált ki furfangos elmével:

Falrta jó erő a Kaxsamóistának,
De mégsem olyan, hogy előtte megálljék;
Kibontom s hordóim elhelyezem abba,
Majd lesz ottan helyöl vagy jobbra, vagy balra.

Es' úgy tön; a falat kibontotta lassan,
Bár roppant sok anyag volt felrakva abba;
Annál jobb, gondolta, jó lesz oldalfalnak,
Mert bír' így az üveg mármost nem marachat.

I tulajdon kezével a falat felrakta,
Csak lazan, hogy, ha kell, még tovább tolhassa.

Es' így fejthető meg, hogy rajta a vas-rúd,
Mikor Bundi fűjtök, oly könnyen lyukat fűst.

De jxelül Kinyvera minvert nem tudhatta,
I öntött nagy félelmet a régészektársakba,
Mert fevegő nyelvet már azt is fultogát,
Hogy tintes más helyre hordatja a borát.

De er már, szöl Bajza, veszedelm lenne,
Hogy meg ne történjék, kerüljünk elejbe.
Könnyű azt mondani, ellenveté' Geresi,
Szóval én is győzném, de tessék megenni.

Oros jxonat a tett mindenkor barátja,
Gat bátorság legyen a végrehajtásra, —
Elmondom, halljátok, a Rivitel módját, —
Bátorságom is van..... Geresi inti: jölj' hát!

Ha már eddig vagyunk, érvi újra Bajza,
Kinet nem hiában sudárodik bajza,
Ha már eddig vagyunk, visszalepni szégyen,

I. amíg lehet, álljunk helyet a Rürütéren.

"Kisértes" törököl hírébe jutottunk,
Még így kedvezőbbre fordulhat a dolgunk:
Feleljen meg Rürsönt a páruyaló hírnök, —
Ebben pedig magán mindenki jegiíthet.

Kinet-linet vagyon csak törülöröje,
Turbánmat elég az arármu nagy főre,
Kosztánnal meg tarva ágykerítő, függöny, —
Kém is kerül jobba, hiszen nem Pécsből jön.

Korompot sajnálui nem kell az arxolera,
A felelmet ez még öregbitni fogja, —
Így aztán urai maradtunk a helynek,
Mert közeli teui, tudom, hogy nem merhet.

Hatalmas projektsum, mondját az ujonzorot,
Pörz' egy könnyen nem kell elejtni a konvort, —
De Kinygera nem tud kibékülni vele,
En' helyt állot, jól, bár nem tom, mi lesz vége.

Erre Brundi felel: rosszabb csak nem lehet,
Mint ha most elhagyjuk gyáván a Rürütéret, —
En' ugyan nem hagyom, bár magam maradjak,
Veled tartok Pajza, előre haladj csak.

"Akor én is, én is, — egy szívvel, lélekkel
Így kiáltanak mind; loigítani nem kell, —
Holnap úgy is Pajza, elérve én napja,
Az utójo vizsgát háta mögé crapja.

Hogy ne rándulnánk ki annál öröme?
De-birony ott lefűnt a "török pinzébe".
Ott lefűnt, szót Gecsi, hanem mármost aztán
Kézfűlőn a turbán, aranyos holt s Kaffán!.....

A véletlen jelfor cifra dolgoz művel,
Néha egy tevet is nyársra fűrhatsz tüvel,
Máskor meg' Kalapod Keresed órárig,
Még sem tudod, hogy a fejedeu pompózik.

I igazat kell adni abban a töröknek,

Hogy legtöbb esemény véletlenül jön meg,*)
 Így történt az is, hogy a Pajza vörögája
 Égett épen Tulcsa születésnapjára.....

Újra sol vendég van a Pintes házában,
 Hogy több nincs, bizony az nem is a gardán áll,
 Tívesen látja ő minő, aki csak eljött,
 Főt bozankodik is: mért csak ennyi, nem több?!

De míg itt jövün falatoznak, isznak,
 Hej fregény Bistóinak az üstöke irrad, —
 No se' baj, a vörögát derekasan állja,
 Kerébe is van már a bizonyítványa.

Így lön, hogy föld felett s földalatti mélyen
 Egyfenne hangzik sol hatalmas "éljen"!
 Hirtetvén emitt a Pajza dicőségét,
 Amott meg Tulcsának erényit dicséret.

Éjen éjen után, pohár a pohárra.....
 De már ennél mégis lehetne határa,

*) Les extrémés se touchant. — Az emberi alkarral jámos nem ve.,
 is "örökig" (fortum) a határára néve csakugyan nem
 egyéb véletlenül.
 H.

Mert üresen ásit sol üveg Rancsó már,
 Főt a pinczetol is tölteni valót vár.

Jugdos is Eszter a háziúr fülébe, —
 Ha fogytán van, főt ez, siess hót le érte.
 En' jissel érte? Felel Eszter, en' nem,
 Ha finarany von' is a pinczefenékbe.

Majd elmegyek 'hát en', mond és megy a garda,
 (De előbb egy irmos béresért szalaszta,)
 Hadd lássát, gondolta, hogy a félelemmel
 Burjání Reblemben gyökeret nem vertek.

Es' jött, mint Heraklesz, olyan erős béres,
 Most 'hát már félelmet nem egy, — Lettő érez,
 Mert titáni volta mit is ér ott lestnek,
 At hol Róbor lelkek uralmat szerentek!?

Ki is túnt ez minjárt a pinczetorokban,
 Pintes a cselédet nógatván: no jobban, —
 Ez meg típességet urának ad: tenét.....

Hogy raj van okán, talán már nevelték.....

I nem halványabb leonap meztel fal fehére,
Mint Pintes volt, hogy a pinczéből felére, —
Mi a baj, mi lelte, Kérdőzgetik rendre,
De jól is" mielt, míg Pintes ért felelte:

Megfogattam, soha nem megyek le többé,
I panaszos hangja a levegőt betölte, —
Mégis csak lementem nyugalmam vesztére,
Mégint ott az örökös sötét cseléje.

Ott döztölnek újra, ünnepi Röntösben,
Basánat, agánat, bignét ötförötten,
Nemelynek homlokán aranyos hold fénylik,
Ékelen xivajjok felhangzik az égig!

Codálatos, promzéd, hogy ez így lehessen,
Hisz' kisértel nem jár csak a leső esten,
Nem kelti fel sírból csak tízenny óra,
Artán meg' lenyugvint első Katakus-próra.

Igyen argumentál a Pintes szompzédja,
Ei az ilyen érvet van hatása néha, —
Igaz az, szent igaz, többen így feleltek,
Kremébe kell nézni az ily kisértelnek.

Ei előhoratnak vasvillát, dorongot,
I utasításkép a promzéd ennyit mondott:
Lemeqyünt mindnyájau, ha jól együtt lépem,
Nincs ok, hogy az egyes többet törött féljen.

Lemeqyünt mindnyájau, nesztelen léptekkel,
Világot gyújtani, míg nem jól, nem kell,
Majd ha körül jutunk, a Jézus nevében.
A lelket elűzünk mindörökre szépen.

Ha pedig nem lélet, arit ott találunk,
No — ennyien vótöl majd könnyen elbánnunk.
Legyen így, ráhagyják, lemeqyünt mindnyájau,
— De arit maradtak foran a jobábau.

A pinczében pedig már a jövő hága

Cselzinsz vagy Romúr legfelső fokára, —
 El sem hiszik vada, ha valaki mondja,
 Hogy támadás Kéjszül ellenöl orosza.

Hát csak — Allah segits! — vesztélyes Cöselben
 Kabátujjhoz dörzsölé soe kényvertya recs cseu,
 Kétes apró lángjölé fagggyüqvertyabélen
 Eprörölve, hogy az frinten lánggal égjen.

A jónak nevében, híveim, előre!.....
 De, hogy bevárja, a kísértet sem dőre;
 Hlangas-homlot rohan mindenül a réstre, —
 Hej de Réstre Került a crapas verére.

Azaz hogy nem Cérre, hanem csak a földre,
 Kis hja, hogy orrát pegény be nem törte.
 Bajza volt, mint sudjunk, kit e balsors ére,
 Az érdemes crapas ünnepeit verére.

Háromporosan járt ma ki az adagja,
 De ő fideliter azt be is nyakalta,

Így lett feje nehez, ingatag a lába,
 És így bonyolódót pegény a hinárba.

Megvan, megvan! Kiált a pomszied is rögtön,
 Hogy el ne paladjon, rája dül a földön, —
 Megtörtözni mármoss legyen első dolgunk,
 Hadd lássa mindenki, hogy „törököt fogtunk!”

Biz' a jámbort arár meg se kötözötték,
 (Gyámoltalan embert bántalmazni vétek,
 Nem oly ~~szeszdelmes~~ török ez, mint volt a',
 Ki el nem erefste, aki őt megfogta.)

Hoggyjút is ott ölet; márnak a balsorsa,
 Nem lép, örömintet ha frülü, forozza.
 Forduljunk aóthoz, arit peremesesen
 Tova iramodtak ott a földi résen.

Kingyera volt első, kit a Kaxramáta,
 Mint Tónást a crethal, fogadott gyomrába,
 Utána a többi bukdácsolt sötétben,

Turbánt, Raflánt földre hányva ijedteben.

Évélrig börtönben singyölő fogolyra
Éltetöbben napfény talán nem omlna,
Mint omolt Bajszának Risedé seregére,
Hogy a föld gyomrából elvésre kiére.

Már iten mindenki szabaton lélezett,
Rijlveü Reblöl eddig remegést, félelmet:
Kát ha utólerít, s jó fort vernet rajtok,
Nemelyik sán még a Karzerától is tartott.

Dején megmondta, hogy ez lesz a vége,
Igy földök Kingyera, fremtkehanyást leve,
De csitija Brundi: uoyau hallgass, érlel,
Nincsen most véje a femrevetésnek.

Van itt egy kis forrás, mosdjunk meg először,
Majd sanakodhatunk, ha Bajza előjön, —
Es zavát fogadtár, de segény Bajszára
Megfutott serege csak híjában vára.

Baja van, baja lett, s lehet nekünk is még,
Köl Gersei, ha talán — mint látjuk — elcsipték.
Térjünk haza most; lesz időnk rá gondolni,
A nap igyis Keró máor albronyra hajolni.

Éj elindulásánál, csüggetegen, bísan,
Hogy Bajza nincs ott a tudósloporiban, —
Pedig Rutjabaja sem volt máor Bajszának,
Körülte Kiváncsi vendégek rajzának.

Kötél nem kerülve, csak igy Karra fogva
Vezetél fel őt a Risereti hajlóba, —
Laját embersége igy sem volt elég már, —
Telfogni sem bírta, ami rája még vár.

Kérdergetik sorra: „Ei fia, ki bornya” ? *)
Hiszen mégsem egész Risereti forma,
De-birony segénynek szavát se’ vehették,
Csak igy matrog néha, hogy ágyba ferdessék.

~ Az ellene megfraz, pattana fel Sára,

*) Endélyi esen.

Exerecent fertetni puha fehér ágyba!
Nem is kísértet ez, részeg az „ebéda”,
Mond, mert ő a főt nem nagyon válogatja.

~ Akurate így van, hagyjál helybe többet,
Aludj ki magad, hagyjál itt a főgben, —
Alomra nehezült már ígyis pillája,
Arztán kerülhet majd kihallgatásra.

~ Itt minénes addig örösjét felette,
Hogy el ne illanjon, ha előbb ébredne,
De, dain hogy a dolgon kissé változtasson,
Betipeg az ajtón a kövér Rom'affzony.

~ Mit látok, szent Gyárfás! az elveszett függöny,
— Soh' sem hittem volna, hogy még megerüljön, —
Ott fityeg nyalában, hurrátol le róla,
Sőt s ha szuszszal győzne még többet is pólna.

~ I a káftánból gyorsan kifosztatél Pista,
Federvén még testét parufás atilla, —

Parufás atilla, csavart ezüst gombra, —
Imerem én ezt is, a Rom'affzony mondja.

Változom heringgé, ha ki nem találom,
Hogy ez Bajza Pista, a kosztos diákom!
Hamar, vizet elő, mofkut meg a kőpit,
Melyet még most Kinrusz, vagy Lórom setétit.....

De, ha még ferete a Pista orozája,
Változik Tulcsaié halott-halaványra,
Hogy e főtát hallja, s remeg is testében,
De erőt vesz magán: hálha nem az mégsem?

~ És, amíg megmossák, hősileg bevarja,
Haj de csak elötűnt a Bajza orozája.....
Hoch, Pista! így kiált, de saját pravátul
Úgy megijed szegény, hogy nyomban elajul.

~ Jó, hogy a szomszédnak esett a kanyába,
Legalább az esés nem vált így kárára. —
Fura egy történet, — főlem csodálkozom,

Nem sejtve itt művét a lator Amornak!

Mert e történetnek az a megfejtése:
Pista iránt Tulisa hogy vonzalmat érte,
Pista sem Kőzönagyuel Kacsintván reája,
Hogy Kapujok előtt gyarorta eljára.

Sőt a legutóbbi májusi vigalmon
Neki bátorodott, hogy perelinet valljon,
É a Deklarációt Tulisa elfogadta,
Bár eddig nem sejté sem apja, sem anyja.

De napfényre hozta a pincze sötétje,
Eddig ugyan Bajza mit sem tud felöle,
Megtudta azonban, a mint felcsüdült,
É fejtétől a mámor loffan elbűsüzt.

Az örsö mindenek elbefélte híveu,
Tulisa't ez a Jolog mint találta szíveu, —
Pompis! Nagy örömmel Bajza felriálta,
Veress mármoh eugem a kihallgatásra.

Útközben ruháit reudbe hozta fejéu
É a túrók kefe is megfordult kerében,
Égy kisinosítva lépett a próbába,
Só, hogy az úrnöt is épen ott találta.

Engedje, így kerde, magam bemutatnom,
(É keret csókoló körben,) értemis nagyaffony, —
En vaqqok bükkvön nemes Bajza Pista,
É toin tudni is tetstít, abszolút jurista.

Ma ugyan egy Rissé, igaz, pörül jártam,
Mert farégnél haspott hat vi terelő társam,
De az ég haragja majd lenyit reájok,
Tarfasi gurból én, fogadom, kiállok.

Hely nem addig van az, förmed fel a garda,
Ahi illelmet most jegre alakta,
Vakarát, te pörkos, tolvajok verére,
Hogy Kerületet műnt a höher Kerére!

Majd megmutatom én, a más pinczéjében

Hogyan kisérgetek törtető Répében!.....
 Meg is kell, helyeslé szavát a jól vendég,
 Mert megjegyrendő, hogy el egyik se' ment még.

No jegyem Pista itt rossz helyre jutottál,
 Rosszabb vagy ráportól elpadkolt juhórnál, —
 De, a ki a jogos dicsérettel végzi,
 Saját árnyékától nem próbott az felü. —

Magam is úgy tartom, nemde affronyéméim,
 Lól, Lára affronyra bizalommal nővéim, —
 Csak azt sugdított meg, hogy bírói válszprák,
 A ki megbüntessen; soraiból, magamnak.....

Az ajúlárból már magához tért Zulusa,
 Ott ül nagyfzerényen egyik ablak-zugba,
 Legyen, véli Bajza, bíráim e virágoszál,
 I csakhamar ott tértel a Zulusa lábánál.

Utolsó rossz tettem ez vala, Kisaffrony,
 Csak tegyéből reám egy jugánt áraszpon:

..... Lányszolgón magához Hymenek láncaival,
 I rabfolygája leszek az életen által.

Arján Karra fogva szíve válszprák,
 A vendéget forán nagybüvükén hatolt át,
 I Pintes előtt megáll: sugdítás Répében
 Kedves lányának, ime, Kerét Kérem.

Nem idegen tőlem a fiúve vonzalnia,
 Előbb is, hogy bajba estem, megmutatta, —
 Szeretelmének meg lán mines is határa,
 Mit fiúmben régen táplálók iránta!.....

Nos, mit mondasz anyjod? — En — ugyan nem bánom,
 Ha Kedvet találja benne a lányom.
 Ily pravakkal fordult Dúnes hitveséhez,
 Moga sem tudván, hogy voltaké mit érez.

Lára még Kevesbbé volt lév feleletre,
 Csak forára monda: de ilyen egyferré!
 Nem gyerejtélek az, — Zulusán áll, ő' pöljön, —

Ígye fexerint van-e, — mitox és — mi módon?.....

Tulcsa pedig nem föl, de elfatadt sírva,
Kerestne beszélni, de nyelve nem bírja,
Helyesebben mondva: minczen bátorsága,
É oda borúl fölkan az anyja nyarába.

De az ily hallgatás többet ér a pónál,
Sejti is már Pista, hogy az ügye jól áll, —
Bár a határozat kimondva nem volt még,
Am segit e bajon ily fölhal a pomszét:

Lamerhorota drája, be is rigondolta,
Hogy? fordulhat sorsa a rosszól legjobbra, —
Mert, hisz' látni való, egymásnak kermettek,
Gyönyörű egy pár: lex ez a két rossz gyermek.

Csak li 'hát a pinnel, örveudjetek bátrau,
Nincs, ki veletek ne örveudne, e hárbau;
Kérbe tér, saiv pívre, mond és Tulcsa jobbját
Pistaeba levén, föl, no, öcsein, fogd 'hát!

Meg is fogta Pista, el sem eresztette,
Tulcsa sem tett más lép, bár most is pityerge,
Csak hogy most a könnyet mofoly is, kisértte,
Azért rejte' arcrát a — — Pista Reblére!.....

Legeen 'hát rajtatok az Istén átvára, pelté,
Fölt Pintes, Lára meg ament mondott rája, —
Éljenei soláig! Sol' torok rikácsol,
Égy leve kerfoga a töröfogasból.....

Helid Sinygerával meg a többi ifjú,
Együtt tanakodit, esztvén neu kis bí,
Hogy Bajza elűntét vajjon mi drossa, —
Hátba rájok még ez komoly bajt is hová?

Csak tanakodjanak, fejöket csak törjék,
Megérveulit ök art, annü velöl történt:
Gyáván megfutottak, a verést sem várva,
É hozza még föl töröl ruha vesett hárbá.

No se tán perensérb régiség-búvárol

58.)

Nagy örömmel fogad találui reájot, —
Öket meg a bitól majd csak feloldozza
A láncz, melynek nyögés Bista már hordozza!

*

*

*

Megbocsásás emlékem Dobo' szép városá,
Hoggy e történetet vettem fel lantomra,
I a törökkel volt dicso' kürd elmednek
Énereu "oszlopot érvöl" nem emelhet.

Hisz' van a dicso'ség magasán tárdöllo',
— Bár kissé feledett — igaz magyar költö',
Ki híred' nevedet egetig emelte,
Noha nem olvassa paracit ember se'.

Nérem elég ilyen egyszerü történet,
Nem: tehetek róla, hogy benned esét meg, —
Régi jó neveden aróit nem lesz csorba,
Megbocsásás 'hát nérem, Dobo' szép városá!

